

NEWSLETTER

FONDACIJA
HASTOR

JANUAR 2020.

OBRAZOVANJE KAO PUT KA IZGRADNJI LIČNOSTI

Prvo brojno okupljanje studenata stipendista Fondacije Hastor u novoj 2020. godini održano je 18. januara u prostorijama ASA Prevent grupacije. Sala je bila ispunjena do posljednjeg mjesta studentima koji su željni novih druženja, različitih spoznaja te razmjene mišljenja i iskustava. Ovomjesečni sastanak je protekao upravo u takvom duhu, a studenti su imali priliku prisustvovati zanimljivom i nada sve korisnom predavanju njihovog kolege, stipendiste Adnana Hatibovića.

Adnan Hatibović je student master studija na Odsjeku za sociologiju Filozofskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu i aktivni stipendista Fondacije Hastor već drugu godinu zaredom. Kako bi doprinio radu Fondacije Hastor, pomogao kolegama i s istima se zbližio, odlučio je održati predavanje na jednu od trenutno najaktuelnijih tema koja se tiče omladine, a u vezi je s obrazovanjem.

Fokus predavanja je bio na ulozi obrazovanja u razvijanju mišljenja i ponašanja. U tom smislu, razgovaralo se o značaju obrazovanja, kao jednog cjeloživotnog procesa. Kada je riječ o modelu obrazovanja koji se primjenjuje u našem društvu, možemo zaključiti kako bosanskohercegovački koncept obrazovanja više sliči enciklopedijskom konceptu, koji podrazumijeva istovremeno istraživanje raznih naučnih oblasti: prirodnih, društvenih, humanističkih i sl.

Kako je u današnjici obrazovanje osnovna stepenica ka ostvarenju brojnih ciljeva, naš predavač je govorio o obrazovanju kao specifičnoj „opremi“ za rad, s obzirom na to da su srednje škole i univerziteti najznačajnija mjesta na kojima mladi imaju priliku steći znanja i kompetencije za radni proces, kao i specijalizirati se i razviti brojne praktične vještine.

Naši stipendisti su zajedno s Adnanom zaključili kako postoje brojni faktori koje treba da uzmemo u obzir kada je riječ o uspjehu. Prije svega, na postizanje određenog cilja, koji dalje vodi ka uspjehu, ne smijemo zanemariti neophodno znanje, uz koje se vezuju određene sposobnosti i vještine. Pored toga, za izgradnju uspješne ličnosti potrebni su titula, autoritet, poznanstvo, kao i prikladno ponašanje. Nepobitna je činjenica kako svi ovi faktori imaju jednaku važnost u procesu samoostvarenja.

Posljednji dio Adnanovog predavanja je bio fokusiran na koncept obrazovanja koji je svrsishodan i produktivan. Posmatrajući s tog aspekta, pomenut je Humboldtov koncept univerziteta i obrazovanja, koji podrazumijeva aktivno učešće i sudjelovanje učenika i studenata u obrazovnom procesu. Takav model obrazovanja rezultira studiranjem u svrhu stjecanja znanja i proizvodnjom boljih ljudi, koji će se izgraditi kroz razvoj kritičkog mišljenja i sposobnosti samostalnog zaključivanja.

Aktivnim učešćem prisutnih studenata i razgovorom s našim predavačem, došli smo do kraja sastanka i zaključka kako je za izgradnju ličnosti važno razviti i razvijati radne navike, znanja i sposobnosti, te podsticati duhovnost i kreativnost, a sve to je neodvojivo od određenih moralnih vrijednosti. Ponosno ističemo kako se sve pomenute vrijednosti svakodnevno promovisu i njeguju u našoj fondaciji, uz neprekidno naglašavanje važnosti obrazovanja, koje je u Fondaciji Hastor – *izbor pobjednika!*

IZ PERSPEKTIVE STIPENDISTA: MOJE ERASMUS ISKUSTVO

Seville

Nakon svakog svog putovanja, razmišljam o tome kako bih mogla svoja iskustva, osjećaje i pouke iz tog putovanja prenijeti drugima. To je nemoguće izraziti na samo nekoliko stranica, ali svako mogu pokušati dočarati opću sliku koja može podstaknuti nekoga da dalje istražuje ili da jednog dana otputuje do tog mjesta.

Ovog puta sam posjetila dva dragulja Andaluzije: Seville i Rondu. Seville je najtopliji grad u Andaluziji, gdje je prosječna ljetna temperatura preko 35 °C. Kroz nju teče Guadalquivir, druga najduža i jedina velika plovna rijeka u Španiji, na kojoj se nalazi Puente de Isabel II, metalni lučni most dovršen u 19. vijeku, kao prvi čvrsti most u Seville, zamijenivši raniji plutajući most koji se sastojao od čamaca (pontonski most). Prvi su ga sagradili Arabi u 12. vijeku i uspio je preživjeti sedam vijekova zahvaljujući kasnijim popravkama.

Prvo mjesto koje se obično posjećuje u Seville jeste Plaza de España (Trg Španije) u parku María Luisa koji je sagrađen 1928. godine za Ibero-američku izložbu iz 1929. godine. Ta izložba je zapravo svjetski sajam, održan u Seville, kojem su prisustvovali Portugal i nekoliko zemalja Sjeverne i Južne Amerike, kao i svaka provincija Andaluzije. Sevilla je četvrti najveći grad u Španiji i u dijelu starog grada se nalaze tri svjetske baštine UNESCO-a: kompleks palače Alcazar, Katedrala i Glavni arhiv Indije.

Royal Alcázars ili Kraljevska palača u Seville je sagrađena kršćanskom kralju Petru od Kastilje i izgradili su je kastiljski kršćani na mjestu Abbadidske muslimanske stambene tvrđave koja je uništena nakon kršćanskog osvajanja Seville. Ona je primjer Mudéjarove arhitekture na Iberijskom poluotoku, ali sadrži gotičke, renesansne i romaničke dezene. Gornje spratove i dalje koristi kraljevska porodica kao službeno prebivalište, a njima upravlja Patrimonio Nacional tj. Agencija nacionalne baštine u Španiji.

Katedrala Svete Marije, poznatija kao Sevillska katedrala, rimokatolička je katedrala, najveća gotska crkva, a treća po veličini svih crkvi na svijetu. Ukupna površina zgrade je 23 500 m². Historija te katedrale seže sve do 12. vijeka, kada je tadašnji halifa naredio izgradnju nove velike džamije za grad, koja je bila veća i bliža gradskom Alcazaru. Njena dvorana sastojala se od sedamnaest hodnika orijentiranih prema jugu, kao i mnoge džamije u Andaluziji. Ubrzo nakon osvajanja pretvorena je u gradsku katedralu, promijenjena je njena orijentacija i prostori su podijeljeni i ukrašeni kako bi odgovarali kršćanskim praksama molitve.

Katedrala u Seville izgrađena je kako bi predstavila gradsko bogatstvo, jer je postala glavni trgovački centar u 13. vijeku. Gradnja i radovi na katedrali su trajali vijekovima. Pet godina nakon što je izgradnja napokon završena, 1511. godine, prijelazni viseći fenjer se srušio i ponovo se započeo rad na katedrali. Kupola je srušena i drugi put, 1888. godine, i radovi su nastavljeni najmanje još 15 godina. Kada kročite gradom i prolazite kraj katedrale, itekako možete vidjeti rezultate tog upornog rada i neuporedivog umjetničkog djela.

Dok ulicama prolaze moderni tramvaji i automobili, mogu se sresti i i konjske kočije u kojima sjede turisti i uživaju u vožnji. S druge strane ceste se vidi ogromna katedrala, a odmah preko puta katedrale se nalazi kompleks Kraljevskog Alcazara ispred kojeg često sežu dugi redovi čekanja za posjetu.

Ronda

Poželjela sam uživati u prirodi Andaluzije, pa sam odlučila posjetiti Rondu, ne znajući da taj gradić, ugniježđen u divljim planinama s 35 000 stanovnika, ima mnogo historije u sebi. Ronda je sada jedan od gradova koji je u sklopu nacionalnog parka Sierra de las Nieves u Malagi. Njen geografski položaj je jako zanimljiv jer se nalazi na nadmorskoj visini od 750 metara i rijeka Guadalvin prolazi kroz grad, dijeleći ga na dva dijela i iscrtavajući strmi kanjon El Tajo dubok 100 metara, iznad kojeg se grad uzdiže. Iznad kanjona nalazi se Puente Nuevo, najnoviji i najpoznatiji most u Rondi izgrađen krajem 18. vijeka. Kada stanete na most, imate dojam da ste na rubu jedne visoravni i na drugoj strani grada možete vidjeti lijepa zelena polja i privatna zemljišta. Malo dalje se nalaze i polja maslina.

Posjetili smo i mjesto Plaza de toros de Ronda, gdje se jednom godišnje održava jedinstvena i historijska borba s bikovima Corrida Goyesca. Oko grada se nalaze ostaci prahistorijskih naselja iz doba neolita, uključujući kamene slike. Prvi su ga naseljavali rani Kelti, koji su ga zvali Arunda u 6. vijeku pr.n.e.

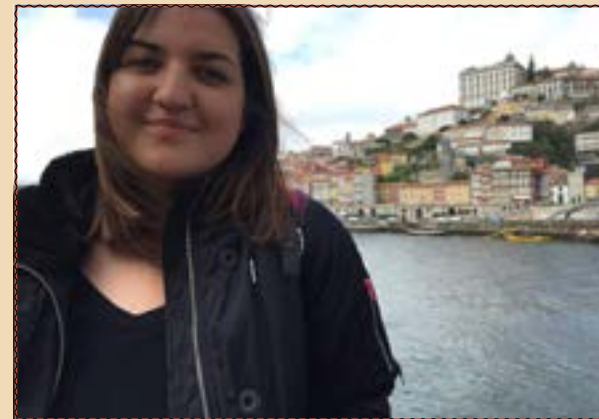
Ronda je, također, bila omiljena kao privremeno prebivalište poznatim piscima kao što su Ernest Hemingway i Rainer Maria Rilke koji je za Rondu rekao: „Tražio sam svuda grad svojih snova i konačno sam ga našao u Rondi“ i „Ništa nije zapanjujuće u Španiji od ovog divljeg i planinskog grada“. George Orson Welles, koji je smatran jednim od najvećih filmskih režisera svih vremena, inspirisan je Rondon u njegovim čestim putovanjima u Španiju kada je radio na svom, iako nedovršenom, filmu o Don Kihotu.

U Rondi kao i u drugim gradovima Andaluzije postoji mnogo historijskih znamenitosti iz doba muslimana, kao što su arapske banje i ostavštine nekadašnjih džamija i palača. U radnjama se prodaju suveniri španskih i islamskih motiva. Bilo da ste ljubitelji prirode i da volite pobjeći od svakodnevnice modernog doba ili volite historiju, literaturu ili arhitekturu; imate šta vidjeti u Rondi.

Narcisa Hadžajić

MOJE ERASMUS ISKUSTVO Portugal

Januar je poseban mjesec na više načina. Za mene je to mjesec kada sabirem sve svoje utiske iz prethodne godine, mnogo razmišljam o tome gdje sam bila prije godinu dana, kako sam razmišljala, čime sam se vodila, šta je to što mi je bilo inspiracija i šta se to, potencijalno u međuvremenu, promijenilo. Na početku godine zasigurno nisam zamišljala da ću kraj iste dočekati u Španiji.

Kao što sam već u prethodnim izdanjima našeg biltena pisala, od prvog dana sam mnogo zadovoljna iskustvima, neprocjenjivom znanju koje sam stekla na polju svog studija, ali i novog jezika za mene. Osim putovanja o kojima sam već pisala, u oktobru sam prvi put sama sebi organizovala putovanje i sama se zaputila na nekoliko dana u Portugal. Bilo je to iskustvo kojeg sam se pomalo i plašila, pitala sam se kako ću se snaći kada je riječ o jeziku i da li ću uspjeti naći i vidjeti sve što sam planirala. Istina je da sam pronašla zapravo mnogo više od onog što sam i zamislila, a nakon ovog iskustva sam se osjećala mnogo bogatijom i zadovoljnijom. Moje putovanje je bilo u Porto i provela sam tri dana u tom prelijepom gradu na obali Atlantskog okeana. Iako sam mnogo putovala ranije, još nikada nisam vidjela sličnu arhitekturu i takvu tradiciju – mnogo građevina je popločano umjetničkim djelima u keramici. Porto ima dugu historiju i jednim dijelom kao da je „zaglavio“ u njoj. Time sam bila očarana, nisu dopustili da se stari dio grada renovira i zato sada imate priliku šetati po kaldrmama iz srednjeg vijeka. Porto krije mnoštvo dragulja i zanimljivih priča.

Naprimjer, da li ste znali da se najuža kuća na svijetu nalazi u Portu? To je kuća koja se nalazi između dvije crkve, Igreja dos Carmelitos iz 17. vijeka u klasičnom stilu i Igreja do Carmo iz 18. vijeka u rokoko stilu. Otprilike je široka jedan metar! Razlog zašto uopće postoji leži u zakonu koji je je nalagao da dvije crkve ne smiju dijeliti jedan zid. Ova kuća je zaista bila dom jednoj porodici sve do 1980. godine, otkada je pretvorena u muzej. U Portu se također nalazi najpoznatija knjižara na svijetu, tzv. Livaria Lello. S obzirom da se u portugalskom i galicijskom jeziku slovo „v“ izgovara „b“, to nas asocira na englesku riječ „library“, što zapravo znači biblioteka. Međutim, u Portugalu „livraria“ označava knjižaru. Ono što čini ovu knjižaru svjetski poznatom jeste to što britanska spisateljica J. K. Rowling navodi da je inspiraciju za knjige Harry Pottera pronašla upravo u Portu i ovoj knjižari u kojoj je provodila mnogo vremena, dok je živjela tu. Kažu da ne možete napustiti Portugal, a da ne probate tri stvari: neprevaziđeno portugalsko vino, ribu bacalao i tradicionalni desert Nata. Ove i mnoge druge vrste tradicionalne hrane i pića možete naći na svakom ćošku ovog prelijepog grada, uz ljude koji su izuzetno topli i entuzijastični i koji će vam reći nešto o historiji Porta.

Novogodišnje praznike sam provela u Vigu. Tradicionalan doček Nove godine u Španiji izgleda tako da se nakon porodične večere ljudi skupljaju na glavnom trgu, te uz koncert lokalnih muzičara dočekuju ponoć. Na ulazu na trg dobijete unaprijed očišćeno grožđe, tačnije 12 komada, jer uz svaki otkucaj sata u ponoć treba pojesti po jedan. Ako stignete pojesti sve, rečeno je da će vas sreća pratiti svih 12 mjeseci naredne godine. Nakon koncerta, šeta se skoro na drugi kraj grada, tačnije do starog dijela grada uz okean, gdje se nalaze tradicionalni lokali koji uslužuju tradicionalna pića i hranu. Španci su, rekla bih, neumorni – kod njih „fiesta“ (fešta) traje dok sunce ne svane. Kako je većina mojih prijatelja otišla kućama za Božić i Novu godinu, ostale su mi pune dvije sedmice da sama istražujem i učim više o gradiću kojeg trenutno zovem svojim.

Otkrila sam takozvani El mejor banco del mundo de Redondela, mjesto gdje se nalazi „najljepša klupa“ na svijetu, ali i opravdano - pogled koji vas dočeka kada dostignete na vrh brda gdje se nalazi, naprosto oduzima dah. Galicija je prepuna ovakvih romantičnih i neukroćenih obala, a jedna od njih je i Costa del muerte, odnosno obala smrti koja je dobila ime po velikom broju poginulih u brodolomima koje su se dogodile u njenim nemirnim vodama. Prije mnogo godina, ljudi su vjerovali da je upravo ovo mjesto kraj svijeta i „mjesto odakle duše umrlih kreću na put ka zvijezdama“.

Danas Vigo predstavlja najveći grad u ovoj autonomnoj pokrajini – Galiciji, i predstavlja spoj tradicionalnog i urbanog. Okružen je predivnim planinama s jedne strane, a s druge strane, velikim i dugim plažama na Atlantskom okeanu čiji se miris osjeti i duboko u centru grada.

U januaru sam, također, posjetila gradić nadomak Viga, do kojeg se stiže redovnom brodskom linijom (čije karte koštaju kao karte za autobus!), a koji se zove Cangas. Ovaj gradić je vrlo mali i broji tek oko 20 000 stanovnika, ali je izuzetno dobro razvijen. Raspoređen je duž obale, tako da se „sve“ nalazi uz okean. Dok šetate modernim šetalištem, naići ćete na mnogo kafića i restorana, kao i klupa uz pogled na otvoreni okean. Dan je bio sunčan i topao, tako da smo moji prijatelji i ja, usred zime (13. januara!) šetali u ljetnim košuljama i bez jakni. Kako su zimski dani bez kiše u Galiciji jako rijetki, iskoristila sam svaki dan da budem što više na okolnim plažama i planinama.

Nejla Komar

LEJLA KORMAN ~ ISKUSTVO S CAMBRIDGE-A (obilazak Londona)

Nakon završenog prvog semestra na Cambridgeu, zajedno sa svojim fakultetskim prijateljima odlučila sam, prije povratka u Sarajevo, nekoliko decembarskih dana izdvojiti za posjetu Londonu. Iako je jedna od prvih asocijacija na London kiša, temperature se zimi gotovo nikad ne spuštaju ispod nule, ali oštar vjetar je nešto na šta trebate računati ako planirate posjetiti London.

Putovanje od Cambridge-a do Londona nije dugo, tačnije traje sat vremena vozom. Po dolasku u smještaj, odlučila sam prvo posjetiti Royal Observatory Greenwich koji se nalazio u neposrednoj blizini. Sam opservatorij nalazi se na uzvišenju, pa se tako iz osmatračnica pruža sjajan panoramski pogled na grad. Greenwich, dio grada u kojem sam bila smještena je rezidencijalni, jedan od najmirnijih kvartova u Londonu, koji odiše čistoćom i sagrađen je uglavnom od duplex kućica sazidanih karakterističnom engleskom crvenom ciglom.

U večernjim satima odlučila sam iskoristiti božićni duh koji vlada u Londonu i posjetiti Winter Wonderland, događaj koji se svake godine od polovine novembra do početka januara organizuje u čuvenom

Hyde Parku. Iako sam prethodno istraživala i gledala slike, nisam mogla ni zamisliti kakva atmosfera vlada u gradu. Rekla bih i da je najbolje posjetiti Winter Wonderland u večernjim satima, kada sam festival izgleda bajkovito. Uz hitove Robbie Williamsa su pjevale hiljade ljudi, u zabavnom parku zabavljali su se i djeca i odrasli, a meni je u jednom momentu djelovalo da se čitav London nalazi na jednom mjestu. Sljedeći dan sam u jutarnjim satima odlučila posjetiti All England Club u kojem se održava najveći i najvažniji teniski turnir na svijetu. Iako je vožnja do Wimbledona trajala više od sat vremena, vrijedilo je posjetiti muzej i centralni teren na kojem su se odigrali mnogi epski mečevi. Nakon posjete muzeju i slikanja na centralnom terenu, uputila sam se prema centru Londona, a prvo mjesto koje sam posjetila bio je Notting Hill, poznat po istoimenom filmu, ali i karnevalu koji se tu održava, kao i Portobello Road Marketu, jednom od najboljih street food marketa u Londonu.

Sljedeći dan sam počela s ciljem da obidem što više znamenitosti Londona, pa tako u jednom danu obilazim čuvenu Oxford street, Bond street, posjećujem nekoliko muzeja moderne umjetnosti, Piccadilly Circus i Buckinghamsku palaču. U popodnevnim satima se upućujem ka Westminsterskoj katedrali, Big Benu i London Eye-u. Vožnja London Eye-om je zaista nezaboravno iskustvo, panoramski pogled koji se pruža na London u doba zalaska sunca je nešto što ću definitivno dugo pamtit. Navečer odlazim posjetiti Canary Wharf, najpoznatiji biznis kvart u Londonu, koji je nešto najpribližnije Wall Streetu u Evropi. Na kraju dana shvatam da sam uspjela posjetiti većinu znamenitosti koje sam planirala, tako da sutrašnji, posljednji dan u Londonu, koristim samo da posjetim Tower Bridge, a nakon toga da uživam u šetnjama uz Temzu i ispijanju čaja u nekim od mnogih kafića s panoramskim pogledom na London.

Posjeta Londonu je definitivno jedno veliko iskustvo za mene i grad koji morate posjetiti da biste ga doživjeli, jer koliko god se trudila, ne vjerujem da ga je moguće tek tako riječima opisati.

U okviru programa „**SPEAK TRUTH TO POWER**“ održana dvodnevna radionica tematski posvećena zagovaranju ljudskih prava

Prevashodni cilj dvodневnih radionica održanih u Sarajevu u saradnji s Fondacijom društva zajedničkih vrijednosti, a koje nose naziv „Govoriti istinu onima koji imaju moć“ jeste stvoriti perspektivniju sliku bosanskohercegovačkog društva usmjerivši fokus na prvenstveno mlade ljude kao zagovornike borbe za ljudska prava. Budući da poštivanje ljudskih prava i temeljnih sloboda, koja su na brojnim primjerima u okviru bh. društva neposredno degradirana i ugrožena, predstavlja osnovnu pretpostavku funkcioniranja demokratskog modela društvenog uređenja, od izuzetnog je značaja aktualiziranje upravo ove problematike. Shodno navedenoj orijentaciji primarni akcenat radionica bio je na nastavnicima i profesorima, odnosno ljudima koji profesionalno djelujući u domeni obrazovnog sistema svoje znanje prenose na mlade osobe, kao elementarne nosioce budućnosti. Suština se zapravo ogleda u tome da se posredstvom uvida u konkretno zalaganje branitelja ljudskih prava u svijetu ekspliciraju primjeri koji će nadalje biti u funkciji svojevrzne inicijalne osnove za implementiranje borbe za ljudska prava u školama, zajednicama te gradovima, što će se svakako posljedično reflektirati i na sliku bh. društva u cjelini.

Direktor Fondacije Hastor, Seid Fijuljanin, apostrofirao je činjenicu da bi se esencijalna težnja u okviru ove problematike na području BiH trebala ogledati u nastojanju izgradnje kvalitetnijeg i perspektivnijeg bh. društva u smislu promoviranja i poštivanja ljudskih prava i to posredstvom borbe za bolje sutra, kako za sebe, tako i za svoju zajednicu. Ishod realizacije navedenog seminara je promoviranje 40 mladih lidera u svojstvu zagovornika ljudskih prava na nivou vlastitih lokalnih zajednica.

Ideja za organizaciju ovih radionica potekla je od američke fondacije „Robert F. Kennedy Human Rights“, a plan je uspostavljanje regionalne mreže kako edukatora, tako i boraca za ljudska prava na području Zapadnog Balkana. Tokom tekuće godine planirana je i organizacija još jednog seminara sličnog tipa, a koji bi pored profesionalaca iz oblasti obrazovanja, okupio i donosiocje odluka.

SAVJETI ZA UČENJE

Primjena *Funnel* metode u učenju

Funnel metoda, čiji je krajnji cilj optimiziranje složenog procesa usvajanja novih znanja, predstavlja sveobuhvatan proces učenja koji se sastoji od četiri autentične faze. Navedene faze su u funkciji svojevršnih koraka posredstvom kojih se približavamo kompletnom integriranju novih znanja u naš logičko-kognitivni sistem. Navedena metoda je bazirana na sažimanju velike količine gradiva u isključivo nekoliko listova papira koji sadrže samo fundamentalne segmente znanja koje je prethodno bilo potrebno usvojiti. Funnel metoda učenja efektivna je i primjenjiva prevashodno zbog njene orijentiranosti ka mjerljivom i vizuelnom cilju koji težimo postići i to na način istovremenog mjerenja i praćenja vlastitog progressa. Pored navedenog, ova metoda neposredno utječe na smanjenje predispozitivnog stresa vršeći pozitivan utjecaj na samopouzdanje te pružajući vidljiv dokaz da ste se u potpunosti pripremili za polaganje izvjesnog ispita. Poseban benefit se ogleda i u tome što ćete, implementirajući ovu metodu u svoj proces učenja, eliminirati jedno od najčešćih pitanja koje većina studenata sebi postavlja neposredno prije ispita: „da li sam obuhvatio baš cijelo gradivo“, odnosno „da li je neki dio materijala ostao nenaučen“. Slijedeći korake koji će biti detaljno eksplicirani u nastavku teksta, Funnel metoda može postati Vaš recept za uspjeh!

1 FAZA: ORGANIZACIJA I PLANIRANJE

Iako je nerijetko dominantna percepcija da ovaj korak predstavlja gubljenje vremena, njegova važnost je skoro pa presudna u okviru učenja prema principima Funnel metode. Efektivna organizacija, koja uključuje i plan aktivnosti s datumskim određenjem, smatra se polovinom urađenog posla. Ne samo da na ovaj način reduciramo stres, već nam on pruža i odličan način da pratimo vlastiti progres tokom učenja izvjesnog predmeta. To posljedično utječe i na naše samopouzdanje.

2 FAZA: PRAVLJENJE BILJEŠKI

Bilo da je riječ o izučavanju prirodnih ili društvenih nauka, pravljenje bilješki vezanih za gradivo koje nastojimo naučiti, smatra se najboljim načinom uključivanja svih čula u kognitivni proces pamćenja novih koncepata. Dok intenzivno radimo na nekom materijalu, pišući povećavamo mogućnost njegovog pamćenja, ali i prelaska naučenog u dugoročnu memoriju.

3 FAZA: AKTIVNO ČITANJE

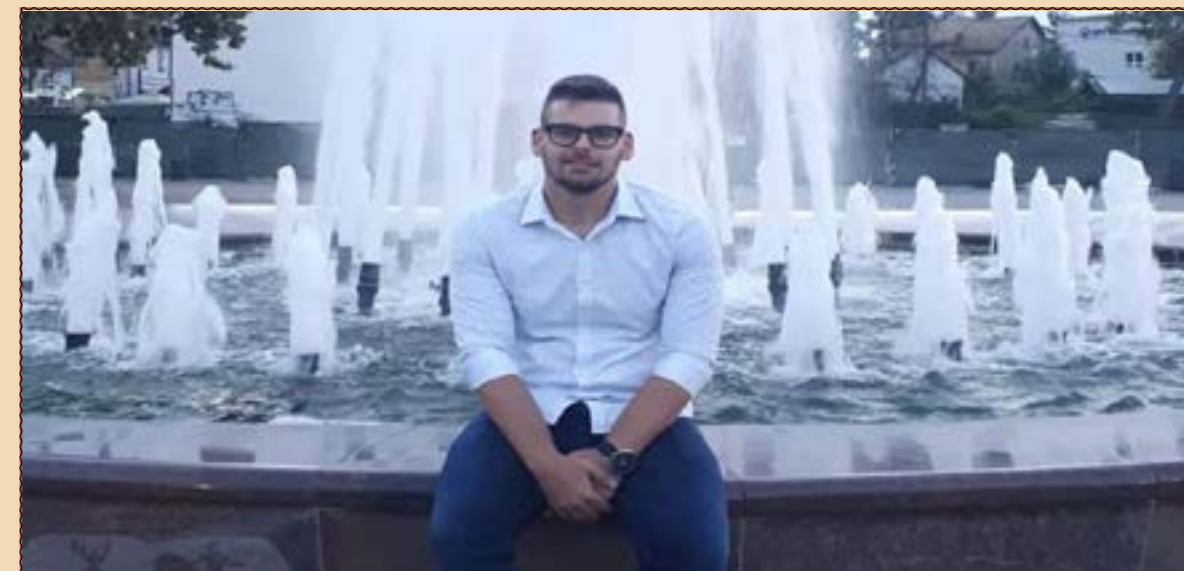
Princip aktivnog čitanja podrazumijeva fazu u okviru koje aktivno pristupamo načinjenim bilješkama. U ovom koraku posebnu ulogu ima osoba koja uči i to na način da shodno najboljem načinu pamćenja determinira vlastiti tip učenja koji je najpogodniji za usvajanje novog znanja (najčešće su to vizuelni, auditivni ili kombinirani). Brojni testovi orijentirani na određivanje najefektivnijeg tipa učenja široko su dostupni na web pretraživačima i ukoliko već niste, za svega nekoliko minuta možete doći do tog podatka na bazi dostupnih testova. Po određivanju najoptimalnijeg načina učenja, te shodno njemu potrebno je pristupiti aktivnom učenju koje prevashodno podrazumijeva sažimanje već napravljenih bilješki kao produkta drugog koraka implementiranja Funnel metode u proces učenja.

4 FAZA: IMPROVIZIRANI TEST

Koncipiranje improviziranog vlastitog testa kao vid pripreme za učenje svakako je veoma rijedak među studentima. Međutim, uvidom u sve prednosti koje ovaj pomoćni segment pri učenju pruža dolazimo do zaključka da mu zaista treba dati na važnosti. Naime, jedan od najčešćih faktora stresa na ispitu jeste psihološki susret s novim i nepoznatim. Ukoliko prije pristupanja pravom ispitu načinimo vlastitu simulaciju ispita posredstvom improviziranog testa pod pretpostavkom da mu pristupimo zaista ozbiljno, naš mozak će biti pripremljen za tu situaciju, a posljedično će doći do redukcije stresa. Test nam, također, pomaže i da uvidimo vlastite propuste i nedostatke u učenju, te da preostalo vrijeme prije ispita, shodno dobijenim rezultatima, usmjerimo ka eventualnom dodatnom radu na njima.

Amina Vatreš

Adnan Hatibović

Naš stipendista januara je Adnan Hatibović koji se, iako je dijelom Fondacije tek dvije godine, sjajno pokazao na svim zadacima i opravdao povjerenje koje mu je ukazano.

Adnan je rođen u oktobru 1996. godine u Sarajevu, a danas je student završne godine master studija na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu, Odsjek za sociologiju. Kaže da je upisao fakultet u skladu s afinitetima koje ima, ne obazirući se na perspektivnost oblasti i tokove tržišta rada, u nastojanju da stekne spoznaje o pitanjima koja su ga kroz veći dio obrazovnog procesa pratila i podsticala na razmišljanje. Također je stava da tržište rada ne bi trebalo diktirati odabir studija i da bi se čovjek kao takav trebao boriti protiv „industrijalizacije“ i „komercijalizacije“ obrazovanja koja je čovjeka svela na sredstvo, blokirajući njegove šarolike potencijale.

"Ukratko, raditi nešto što se voli znači ulaganje velikog truda koji potom dovodi do velikih uspjeha; biti najbolji u nečemu je karta za prevazilaženje sivila svakodnevnog sputavanja."

Adnan svoje slobodno vrijeme ispunjava crtanjem stripova i to onih japanskog tipa-mangi. Smatra da čovjek treba razvijati svoju ličnost višedimenzionalno, fokusirajući se i na intelektualni, duhovno-mora-

lni, kreativno-umjetnički i u konačnici, fizički aspekt u svrhu izgradnje cjelovite ličnosti, ispunjavanja ljudskih potencijala.

"Vrijeme koje sam proveo i provodim u Fondaciji za mene je uveliko zabavno, inspirativno, produktivno i stimulatívno. Kroz Fondaciju sam stekao nova prijateljstva i širio vidike; omogućeno mi je na različite načine da razvijam svoje sposobnosti i date su mi prilike da stječem nova, za život i profesionalnu oblast neophodna iskustva; dobijao sam inspirativne impulse i slušao inspirativne priče i svjedočio određenim stimulatívnim projektima ili postupcima iz prve ruke; i u konačnici – Fondacija svima nama pruža finansijsku dobrobit i podršku koja nam je uveliko korisna. Time sam kroz Fondaciju Hastor dobio mogućnost da se u oblastima koje smatram bitnim za ljudski život i ljudsku progresivnost dodatno nadogradim i da otvorim puteve za nova napredovanja. Prema tome, na osnovu rečenog, veoma sam sretan zato što sam dio ove porodice."

Mi s velikim zadovoljstvom ističemo sreću i ponos zbog činjenice da su naši stipendisti mladi, entuzijastični, perspektívni ljudi kojima je potrebna samo prilika da svoj potencijal usmjere ka domaćem tržištu. Od srca vam želimo da u životu sve činite s velikom ljubavlju, kao što Adnan izučava sociologiju!

Selma Imamović

21. februar MEĐUNARODNI DAN MATER- NJEG JEZIKA

Obilježavanje Međunarodnog dana maternjeg jezika (engleski: International Mother Language Day), koji se slavi 21. februara, UNESCO je proglasio 1999. Generalna skupština Ujedinjenih nacija priznala je rezolucijom ovaj praznik i odredila 2008. godinu za međunarodnu godinu jezika.

Na javnom mitingu 21. marta 1948. Mohammed Ali Jinnah, generalni guverner Pakistana, proglasio je urdu jedinim zvaničnim jezikom Zapadnog i Istočnog Pakistana. Narod Istočnog Pakistana (današnjeg Bangladeša), čiji je maternji jezik bengalski, počeo je protestovati protiv te odluke.

Studenti su odlučili održati proteste 21. februara 1952. kako bi pozvali cijeli Istočni Pakistan na pobunu. Međutim, vlada se dan ranije pozvala na član 144. Iako su studenti odlučili protestovati, ali pritom ne kršiti član 144, policija je otvorila vatru i ubila nekoliko njih, a ranila stotine.

Međunarodni dan maternjeg jezika redovno obilježavaju zemlje članice UNESCO-a kako bi promovirale jezičku i kulturnu raznolikost, te višejezičnost.

Svjetski dan borbe protiv raka (World Cancer Day) obilježava se svakog 4. februara kako bi se podigla svijest o oboljenjima od raka, njihovoj prevenciji, dijagnosticiranju i liječenju.

Historijski promatrano, obilježavanje Svjetskog dana borbe protiv raka povezujemo s međunarodnom organizacijom, tzv. Unijom za međunarodnu kontrolu raka, ili UICC, još od 1933. godine. Ova organizacija, osnovana u Ženevi, ukazala je na potrebu razmjene saznanja i stručnih, naučnih i praktičnih problema na svim područjima koja se odnose na rak, na svjetskom nivou. Ideja za Svjetski dan borbe protiv raka započela je na prvom Svjetskom samitu protiv raka koji je održan u Parizu 2000. godine na kojem su predstavnici različitih svjetskih vladinih agencija i organizacija za rak potpisali povelju poznatu kao Pariški sporazum protiv raka. Ova povelja navodi deset različitih članaka koji opisuju kako je globalna zajednica predana poboljšanju kvalitete života pacijenata oboljelih od raka i traženju uzroka, ali i mogućnosti okončanja bolesti. Desetim člankom ove povelje je ustanovljen 4. februar kao Svjetski dan borbe protiv raka.

Svjetska zdravstvena organizacija predviđa da će se globalno broj oboljelih povećati s 18 miliona u 2018. godini na 29,5 miliona u 2040. godini, dok će broj umrlih porasti s 9,5 miliona na 16,4 miliona godišnje.

20. februar SVJETSKI DAN SOCIJALNE PRAVDE

Svjetski dan socijalne pravde se obilježava svakog 20. februara, počevši od 2007. godine. Ovaj dan je utemeljen rezolucijom Opće skupštine Ujedinjenih naroda nakon što su tu odluku jednoglasno podržale 192 članice UN-a. Ovom rezolucijom je Opća skupština naglasila da je socijalna pravda moguća jedino u društvima u kojima se poštuju sva ljudska prava i temeljne slobode. Svrha obilježavanja je osiguranje jednakih prava i mogućnosti unutar nacija i među narodima.

Pojam socijalne pravde možemo definisati kao pitanje siromaštva, nezaposlenosti i nepravednog isključivanja koje nužno vodi do određenog stepena socijalne štete narušavajući princip blagostanja na kojem se temelji postojanje svake pravne države. Jednake mogućnosti za sve - osnov svakog zdravog društva! U širem smislu, socijalna pravda je izgradnja pravičnog i pravednog društva u kojem svi članovi mogu ravnopravno učestvovati u raspodjeli životnih dobara, odnosno razvoju ljudske zajednice.

RAM je, po definiciji, radna memorija računara. U Bosni i Hercegovini, „radna memorija“ su upravo proaktivni i marljivi mladi ljudi koji su svojim djelovanjem primjer društva koje naša država treba.

Kroz ovu rubriku predstavljamo aktivne mlade stipendiste Fondacije Hastor, koji pored volontiranja, rade fenomenalne stvari i tako predstavljaju Fondaciju u najboljem svjetlu.

U januarskom izdanju newslettera predstavljena je stipendistica:

Lamija Mezit

Lamija Mezit je studentica druge godine Fakulteta informacijskih tehnologija u Mostaru, smjer Razvoj softvera, te je već drugu godinu naša stipendistica. Prije svog ulaska u svijet aktivizma, fokusirala se na formalno obrazovanje, te su joj obuke koje nudi neformalno obrazovanje i projekti izgledali apstraktno. Obuka Instituta za razvoj mladih KULT „Uči, misli i djeluj“, generacija 13, promijenila je Lamičin pogled na obrazovanje. Tu je pronašla novi način da pokaže svoju posvećenost i spremnost za usvajanje znanja. Svaki početak je težak, pa priznaje da se, sasvim prirodno, nije najbolje snalazila zbog toga što se takve metodologije rada nisu koristile kroz njeno dotadašnje obrazovanje, ali je ubrzo vidjela koliko su sva stečena znanja zapravo primjenjiva i vrlo korisna.

Tog trenutka cilj joj je postao da poboljša društvo i svoju lokalnu zajednicu kroz građanski aktivizam.

“Građanski aktivizam nam pruža mogućnost da glasno kažemo svoje mišljenje te da ne pratimo nikakve stranačke lidere, nego iznosimo svoje stavove i borimo se za ono u šta zaista vjerujemo.”

Neformalno obrazovanje pružilo joj je usvajanje različitih teorijskih znanja primjenjivih u praksi i razvoj kompetencija koje su danas konkurentne na tržištu rada. Ističe da je u današnjem društvu nemoguće očekivati i garantirati jedno zaposlenje za cijeli život koje se sprema kroz proces formalnog obrazovanja.

Nakon te obuke bila je učesnica brojnih seminara, radionica, kurseva, u organizaciji vladinih i nevladinih organizacija.

“Aktivnim učešćem u svim tim aktivnostima postala sam bogatija za mnoštvo novih iskustava, znanja, vještina i sposobnosti da odgovorim uspješno na nove izazove i prepreke u savremenom i turbulentnom načinu života. Kroz neformalno obrazovanje mnogo se više pažnje posvećuje međuljudskim odnosima, što mi je pomoglo da proširim vlastite vidike i bolje razumijem sebe i druge ljude.”

Njen prvi projekat nosi naziv „Plaža je uređena! Svi na kupanje!“ i predstavlja primjer pozitivne aktivnosti koja budućim generacijama njenih sugrađana ostavlja prostor za djelovanje i podlogu za brojne druge pozitivne aktivnosti. Od vrlina kojima se ponosi ističe upornost i činjenicu da, uprkos višestrukom radu, uspijeva uskladiti sve obaveze i ne odustaje niti od jedne aktivnosti koju odluči realizovati. U slobodno vrijeme izrađuje web stranice, te je i članica udruženja Volonteri i prijatelji konjičke regije, koje joj je pri realizaciji projekta pružilo i najveću podršku. „Pored realizacije projekta 'Plaža je uređena! Svi na kupanje!', postoji još jedan projekat koji sam radila zajedno s organizacijom Volonteri i prijatelji konjičke regije, a to je Karneval dječijeg osmijeha, kojeg realizujem već šestu godinu zaredom.“

Zajednica prepoznaje kvalitet mladih! U decembru 2018. godine dobila je priznanje za građanski aktivizam i razvijanje demokratije, a 2019. godine priznanje za najbolju volonterku godine na području općine Konjic.

“Smatram da mladi trebaju posvetiti više vremena aktivizmu mladih. Aktivizam, u bilo kom obliku je nešto nevjerovatno. Mladi ga često gledaju samo kao besplatan rad, ali on je mnogo, mnogo više od toga. Aktivizam pruža nevjerovatne prilike za učenje, rad, putovanja, ali što je najbitnije, on pruža mogućnost da se tvoj glas čuje. U tome i jeste najvažnija stvar, kroz sve ovo što i ja radim, mlada osoba može dobiti mnogo toga, ali isto tako može pomoći svojim vršnjacima, roditeljima, lokalnoj zajednici i tako dalje.”

Najveća podrška su joj, kaže, roditelji i prijatelji koji je i najbolje razumiju, te im je i izrazito zahvalna na razumijevanju jer ponekad zbog obaveza nema dovoljno vremena za druženje. Veliko hvala upućuje i Fondaciji Hastor zahvaljujući kojoj je kroz ove dvije godine upoznala sjajne učenike, te ističe kako je ponosna što poznaje tako mlade i ambiciozne osobe, koje ne prestaju nizati svoje uspjehe i da je divno biti okružen dobrim ljudima!

Trudi se da stipendiste s kojima radi, zajedno sa drugim mentoricama aktivira i uključi u projekte organizacije Volonteri i prijatelji konjičke regije.

Stipendistima Fondacije poručuje:

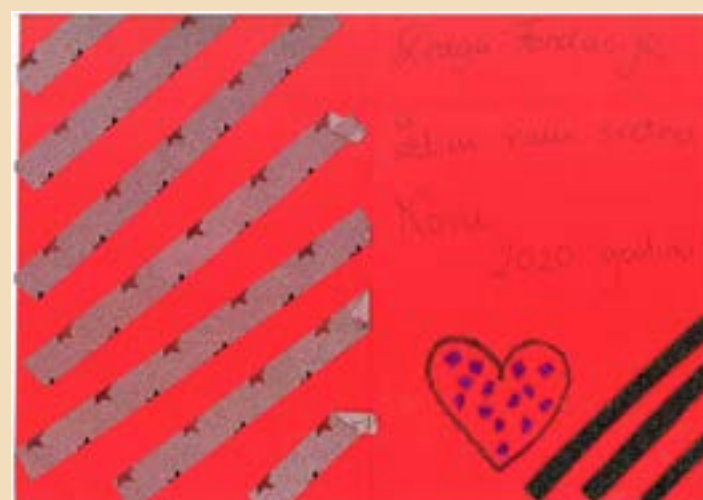
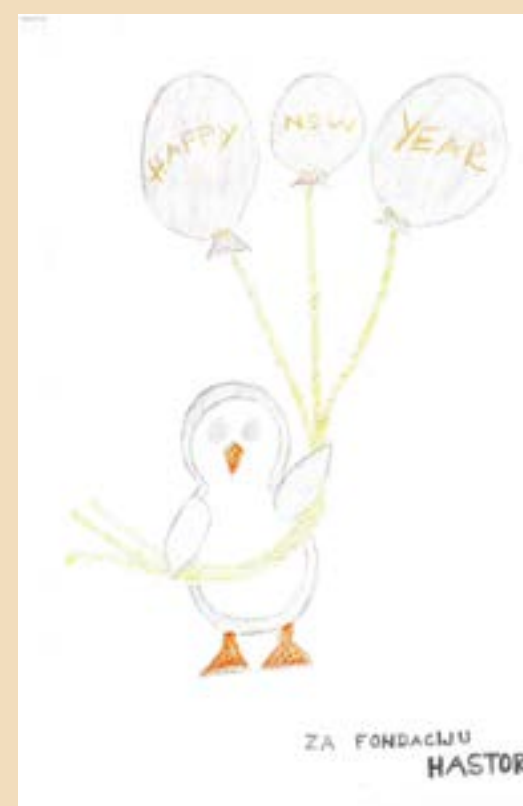
“Treba uzeti stvar u svoje ruke i rješavati situacije na koje nailazimo u toku svog života, zato se treba aktivirati i boriti se kako bi nam bilo bolje. Zbog toga iznova moramo da učimo, da proširujemo svoja znanja i svoje mogućnosti. “

Ime mu je Sreća

Radost ponekad na našim putevima biva stranac, ali kada je jednom upoznamo, ljepota njenog prisustva s nama vječno biva. Trideset prvog decembra, sada već prošle godine, sreću sam srela u osmijehu jednog djeteta, te mi se ona nastanila u život i dala mi obećanje da će tu biti cijelu ovu godinu čijim stazama tek trebam hoditi. Misleći da bih mogla zakasnuti zbog prazničnih gužvi, ubrzanim koracima išla sam ka autobuskoj stanici. Ispostavilo se da nije bilo potrebe za brigom, ali želja da što prije osjetim miris svoga doma je opravdavala moju žurbu. Na peronu 10, jedna profinjena gospođa pokušavala je smiriti svog nestašnog sina koji nije mogao dočekati odlazak u Novi Pazar gdje ga je čekala nana. Od njegovog izgleda sjećam se šarene kape koja je pokrila svu kosu, i usana razvučenih u osmijeh. Čini mi se da od radosti koju je širio ništa drugo nije moglo doći do izražaja. Nismo razmijenili mnogo riječi, ali mi reče da se raduje naninoj sarmi i da veću radost ne poznaje. Prije mene su otišli njegova mati i on, ali sreća koju sakriše njegove oči još drhti u srcu mome. Odlučih, bit ću sretna zato što dišem. Bolji razlog od življenja nikome potreban nije. Budite i vi sretni. Neka vam svaki dan bude prilika da nekog obradujete osmijehom. Neka vam svako jutro koje osvane bude suncem okupano. To je ponajviše do vas. Sjetite se da ste živi i neka to bude motivacija da se u vama rodi radost dječaka čije ime nisam saznala, ali osjetim negdje u dubinama sebe da **ime mu je Sreća.**

Novogodišnje čestitke naših stipendista

Poštovana Fondacija,

prije nego bilo šta napišem, želim da vam se zahvalim za vašu pomoć i za sve što ste učinili za mene tokom svih ovih godina. Otkako sam postao vaš stipendista moj život se puno promijenio. Sada imam dvije porodice; jedna je ona s kojom živim i koju mnogo volim, a druga porodica ste vi. Uz vašu pomoć upoznao sam mnoge stipendiste i stekao nova prijateljstva. Mentori koji rade s nama daju sve od sebe da nam pomognu kad god nam pomoć zatreba u bilo čemu.

Moj mentor Armin mi je prošle godine puno pomogao što se tiče engleskog jezika, a onda je mentor Alija zauzeo njegovo mjesto. Još od prošle godine htio sam da vam pišem ovo pismo, ali sam osjećao stid. Mislio sam da sam skupio hrabrosti, ali opet nisam uspio. Evo o čemu se radi... Kao što znate, ja sam učenik 7. razreda osnovne škole u Donjoj Lohinji. Ne znam odakle da počnem, ali napisat ću samo osnovne stvari. Čini mi se da je škola koju pohađaju moj brat, dvije sestre, ja i još mnoga druga djeca, iz dana u dan u sve lošijem stanju.

Djeca iz naše škole sa svojim nastavnicama naprave kolače i razne stvari shodno mogućnostima, koje prodajemo, a za taj novac kupimo nešto za našu školu. Na kolektivnom sastanku koji je održan u našoj školi, roditelji i nastavnici odlučili su da pomoć za renoviranje naše škole potraže od raznih fondacija u nadi da će se bar neke od njih odazvati i pomoći nam. Ja sam odlučio da se prvo obratim vama, da vas zamolim ako ste u mogućnosti na bilo koji način da nam pomognete u renoviranju moje škole. U mojoj školi rade nastavnici i nastavnice koji od svog novca kupuju potrebna higijenska sredstva za školu. Stare klupe, razbijeni stolovi, drvene stepenice, pokvarena vrata na učionicama, samo su neke od stvari koje se mi kao učenici uz pomoć dobrih ljudi nadamo da će se zamijeniti boljim. Mi učenici smo odlučni, kao i naši roditelji, da pružimo pomoć, da pravimo razne stvari i prodajemo ih u nadi da ćemo bar nešto novca skupiti za gore navedene stvari. Najviše od svega bih volio kad biste vi mogli biti naši gosti u školi i tako se uvjeriti u kakvim uvjetima učenici moje škole uče, rade i postižu jedne od najboljih rezultata. Ako ne budete u mogućnosti da nam pomognete, želim da znate da ste za mene mnogo toga učinili i zbog toga sam vam mnogo zahvalan.

Ja vam mogu obećati da ću se truditi, učiti i da ću nastojati da budem još bolji učenik, ako Bog da. Kada odrastem, želim da istražujem i pomažem onima kojima je pomoć potrebna. Ljudi koje nikada nisam znao, uljepšali su moj život, učinili ga ljepšim, boljim, ne samo meni, nego i mojoj porodici. I ja tako želim da usrećim mnoge druge, baš kao što to radi moja druga porodica.

Moja Fondacija Hastor. Veliki pozdrav za sve vas.

Vaš stipendista, Talha Alić

Na osnovu baze podataka utvrđeno je da su stipendisti i volonteri Fondacije Hastor u proteklom mjesecu zabilježili 20 660 volonterskih sati. Kao i do sada, najveći broj volonterskih sati ostvaren je na volonterskim sastancima naših stipendista – studenata, srednjoškolaca i osnovaca na 292 volonterske radionice u 68 općina širom Bosne i Hercegovine.

Ovoj velikoj brojci doprinosi i volonterski angažman naših studenata koji volontiraju u administraciji, redakciji, prevodilačkom timu, timu za dizajn, timu za društvene mreže, monitoring timu Fondacije Hastor, kao i angažman stipendista koji rade na razvoju i održavanju aplikacije Fondacije Hastor i naše webstranice.

FONDACIJA HASTOR

Bulevar Meše Selimovića 16, Sarajevo
033 774 789
033 774 823
fondacija@hastor.ba

REDAKCIJA

Amina Vatreš
Maida Husnić
Amila Porča
Selma Imamović
Una Karabeg
Nejla Komar

GRAFIČKI DIZAJN

Ana Miljević
Armin Silajdžija